

LANDELIJK OVERLEG CONSUMENTENBELANGEN OPENBAAR VERVOER

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DGMo/OVS

t.a.v. Wino Aarnink

Postbus 20901

2500 EX DEN HAAG

Contactpersoon: A. Frerichs
Datum: 10 september 2024
Kenmerk: Locov 2024-248873
Bijlage(n): -

Onderwerp: Advies besteding boetegelden NS en ProRail

Geachte heer Aarnink,

In uw brief van 30 juli 2024 (met kenmerk IENW/BSK/-2024-205658 Adviesaanvraag boetebesteding NS en ProRail) vraagt u ons, de consumentenorganisaties in het Locov, advies over de voorgenomen besteding van de boetegelden van NS en ProRail. Hieronder gaan wij in op uw adviesaanvraag.

Voor het beoordelen hanteren wij drie criteria die wij u eerder ook mondeling hebben medegedeeld. Als eerste vinden we dat de besteding ten goede moet komen aan reizigers. Daarnaast moet het gaan om nieuwe plannen, zodat niet bestaande plannen bekostigd worden uit een opgelegde boete. Ten derde zouden reizigers die daadwerkelijk overlast hebben ervaren gecompenseerd moeten worden voor deze overlast.

Boetegelden NS

U stelt naar aanleiding van motie 23645-820 van Kamerlid Heutink (PVV) voor om de NS-boetegelden te besteden aan bodycams, indien de consumentenorganisaties van mening zijn dat dit een juiste besteding is. Bekend

is dat bodycams een de-escalerend effect hebben. Dit zorgt ervoor dat conducteurs en BOA's minder geweldsincidenten ervaren met als resultaat dat zij meer tijd kunnen besteden aan welwillende reizigers. We constateren dat de reiziger gebaat is bij de inzet van bodycams. Echter hebben wij uit het Kamerdebat waar de eerder genoemde motie werd ingediend begrepen dat de aanschaf van deze bodycams al op de planning van NS stond.

Gelijktijdig is sociale veiligheid een belangrijk thema. Daarom willen wij aanvullend voorstellen om de incheckpalen op stations met meerdere vervoerders te vervangen door OV-poortjes. De OV-poortjes werpen een hogere drempel op tegen zwartrijders en dragen daarom bij aan de sociale veiligheid. Daarnaast zijn deze poortjes slimmer dan de incheckpaal. Zij kunnen reizigers beter allerteren wanneer het in- of uitchecken niet goed gaat. Dit is met name van belang op stations waar meerdere vervoerders hun diensten aanbieden omdat hier een fout met in- of uitchecken snel is gemaakt en de paaltjes de reiziger niet voor deze fout kunnen behoeden. Op deze manier draagt de plaatsing van meer OV-poortjes ook bij aan de (ervaren) sociale veiligheid in de trein. Er zullen dan bij controles minder discussies zijn tussen handhavers en reizigers over een gemiste in- of uitcheck.

Advies:

Wij adviseren positief op de aanschaf van bodycams om (het gevoel van) sociale veiligheid te vergroten. Vervang daarnaast de incheckpalen door OV-poortjes op stations waar meerdere vervoerders hun diensten aanbieden om discussies in de trein te voorkomen. Wij denken aan stations met relatief veel overstappers en/of hoge sociale onveiligheid zoals Blerick, Heerlen, Zutphen en Hengelo.

Boetegelden ProRail

U stelt voor om een deel van de boete van ProRail te besteden aan een informatiecampagne met als doel om reizigers en omwonenden te informeren over werkzaamheden en overlast. Wij zijn voorstander van het tijdig en juist informeren van reizigers. Dit zal de hinder bij werkzaamheden verminderen en is in het belang van de reiziger.

De campagne heeft ook als doel om omwonenden te bereiken. Daar kijken wij kritisch tegenaan. De informatiebehoefte is anders en betere informatie voor

omwonenden helpt de reiziger niet. Dat onderdeel scoort minder op ons eerste criterium. We zijn wel blij dat u een grote rol ziet voor het LOCOV bij de inrichting van het informatieplatform. Wij werken graag met ProRail en u samen aan de ontwikkeling daarvan.

Advies:

Besteed een deel van de boetegelden van ProRail aan een informatiecampagne gericht op de reiziger. Wij zijn zeer bereid om mee te denken over waar de informatiebehoefte van reizigers ligt als het gaat om werkzaamheden. Verplicht ProRail als onderdeel van deze campagne om uiterlijk op 1 oktober alle op dat moment op basis van de capaciteitsverdeling bekende grote werkzaamheden voor het komende jaar te publiceren.

U stelt voor om een deel van de boete van ProRail te besteden aan slimme camera's welke de veiligheid op en langs het spoor verbeteren. De testen met deze slimme camera's blijken succesvol en voorkomen grootschalige verstoringen omdat er vaker tijdig ingespeeld kan worden op gevaarlijke situaties.

Advies:

Wij adviseren positief op de aanschaf van slimme camera's langs het spoor.

In de voorstellen die door u zijn aangedragen missen wij een belangrijk aspect bij de besteding van de boetegelden, namelijk dat de reiziger die effectief hinder op de HSL heeft ondervonden hier niet direct voor gecompenseerd wordt. De reizigers die hier het meeste last van hebben gehad zijn bekend bij de vervoerder, zij hebben namelijk een afgekocht IC-direct toeslagabonnement. Wij doen daarom graag een voorstel.

Advies:

Zorg ervoor dat abonneementhouders van een aanvullend IC-Direct toeslagabonnement, volledig gecompenseerd worden door restitutie van het abonnementsgeld toe te kennen zolang de snelheidsbeperkingen op de HSL gelden. Compenseer de reizigers uit 2023 ook met terugwerkende kracht.

Afronding

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan zijn wij hiertoe van harte bereid.

Met vriendelijke groeten,

DE CONSUMENTENORGANISATIES IN HET LOCOV.

In het LOCOV hebben zitting: het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Nederlandse Spoorwegen, Spoorbeheerder ProRail, de ANWB, Ieder(in), de Fietsersbond, de Landelijke Studentenvakbond, ANBO-PCOB (namens de Seniorencoalitie), Natuur en Milieu en Reizigersvereniging Rover.

Postadres Locov secretariaat: Postbus 20901,2500 EX DEN HAAG

Bezoekadres Locov secretariaat: Rijnstraat 8, 2515 XP DEN HAAG

Telefoon: 070 - 4568999